

Državni izpitni center

P 1 2 2 A 1 0 3 1 3

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2012. augusztus 25., szombat

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

1. feladatlap

FELADAT	MEGOLDÁS	PONTSZÁM
1.	a) Bemutatja az EMU-t: múltját, létrejöttének körülményeit, működését és bővítését. <i>Vagy ue. másképpen. A teljességre törekvő megfogalmazásért 2, a kevésbé jó megfogalmazásért 1 pont adható.</i> b) C	2 1
2.	a) a publicisztikai stílus b) A szerző a szakértők és a politikusok véleményére is hivatkozik. c) pl.: A közgazdászok véleménye szerint <i>vagy</i> a szakemberek többsége szerint <i>vagy</i> vezetői mindennek ellenére hisznek abban <i>A felsoroltak közül bármelyik elfogadható.</i>	1 1 1
3.	a) A tagállamok kiszámíthatóbbá szerették volna tenni valutáik árfolyamának egymáshoz viszonyított mozgását. <i>Vagy ue. másképpen. A teljességre törekvő megfogalmazásért 2, a kevésbé jó megfogalmazásért 1 pont adható.</i> b) előnyei: megszünteti a különböző valuták árfolyamainak ingadozásából eredő kockázatot, olcsóbbá teszi az unián belüli kereskedelmet <i>Vagy ue. másképpen. Két információ megfogalmazásáért 2, egy információért 1 pont adható.</i> hátrányai: a különböző fejlettségű országokra egyetlen valutát kényszerít rá, egységes monetáris politikát kényszerít rá, az EGMU-n belül még nincs biztosítva a javak és a termelési tényezők szabad mozgása <i>Vagy ue. másképpen. Két információ megfogalmazásáért 2, egy információért 1 pont adható.</i>	2 2 2
4.	hamis hamis hamis igaz	1 1 1 1
5.	elhatározták döntse el felszólító	1 1 1
6.	valuta, 1. koordinálás, 2. <i>Egy-egy helyes megoldásért 1 pont jár.</i>	2 2
7.	Azok az országok, amelyek az EU tagjai. Azok az EU-országok, amelyek már bevezették az eurót. <i>Vagy ue. másképpen. A helyes magyarázatért 1-1 pont jár.</i>	1 1
8.	adó mély barátjára, bízta <i>A két szó kiírásáért jár a pont.</i>	1 1 1
9.	a) T K J R v e z e t / ő / k / r ő l <i>Minden két jó megoldás 1 pont.</i> b) bevezettem, bevezetjük, bevezettük stb. levezeti vagy vezeti le <i>Minden helyesen képzett szóért 1-1 pont jár.</i>	2 1 1
10.	hatáskörébe tagállamai <i>Egy-egy helyes megoldásért 1-1 pont jár.</i>	1 1

11.	a) 1. mondat: A, B 2. mondat: B, C <i>Egy-egy helyes megoldásért 1-1 pont jár.</i>	2 2
	b) D	1
12.	Az EU vezetői hisznek a GMU jövőjében.	1
13.	pl. ellentétes: ..., de ez nem sok változást hozott az ország számára. pl. magyarázó: ..., így már ő is az eurózóna országai közé tartozik. <i>Minden helyes ellentétes, ill. magyarázó mellérendelő összetett mondatért 1-1 pont jár.</i>	2
14.	a) tö-ke-á-ram-lás <i>A helyesen szótagolt szóért jár a pont.</i>	1
	b) kétezer-hét <i>A helyes megoldásért 1 pont jár.</i>	1
	c) 01. 8-án vagy I. 8-án vagy január 8-án <i>A helyes megoldásért 1 pont jár.</i>	1
15.	sikeresen, elsősorban, jól <i>Egy-egy helyes megoldásért 1-1 pont jár. A helytelen javításért 0 pontig pontlevonás jár.</i>	3
16.	Tartalom: a személyes vélemény megfogalmazása saját tapasztalatok alapján. <i>A pontszám a fentiek kibontásának függvényében adható meg.</i>	4
	Stílus: a szövegtípusnak való megfelelés (szókincs, arányosság, világosság).	2
	Nyelvhelyesség: pontos, világos fogalmazás, a köznyelvi normatív formák használata, a nyelvjárási alakok kerülése, a helyesírási szabályok követése. <i>1–1 pontot vonunk le 2 súlyos, ill. 3 kevésbé súlyos hibáért.</i>	3
	Szerkezet: a szerkezeti követelményeknek való megfelelés, helyes, logikus szövegszerkeztés (bevezetés, tárgyalás, befejezés).	2
	Terjedelem: 100–120 szó, 10%-os eltérés esetében pontlevonás jár.	1

2. feladatlap

A) Az irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Márai Sándor *Árva* c. novellájának részlete

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Ismerteti a szövegrészlet témáját: **2 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a témát.

1 pont: Felszínesen ismerteti a témát, ill. a részlet tartalmát ismerteti.

2 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti a témát.

PI.: A szövegrészletben az író egy szokatlan örökbefogadás története révén az ember szeretetvágyát és az annak kielégítése következtében kialakult megelégedettséget mutatja be.

Vagy ugyanez másképpen.

Ismerteti az írói elbeszélésmódot: **3 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti az írói elbeszélésmódot.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól ismerteti az írói elbeszélésmódot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti az írói elbeszélésmódot.

3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az írói elbeszélésmódot.

PI.: Az elbeszélő többes szám első személyben, a főszereplő családjának szemszögéből mondja el a történeteket, a főszereplőt nem szólaltatja meg. Az elbeszélésbe leírást és párbeszédet is beépít.

Vagy ugyanez másképpen. Egy-egy elem ismertetéséért 1-1 pont jár.

Bemutatja a két szereplőt: **4 pont (alkalmazás és elemzés).** *Egy-egy szereplő bemutatása 2–2 pont.*

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a szereplőt.

1 pont: Felszínesen mutatja be a szereplőt.

2 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a szereplőt.

PI. a főszereplő: az ötvenkét éves Flóra magányosan él, *a sors megtagadott tőle férjet és gyereket.*

Magányát, szeretetét a rokonok és az ismerősök nem tudják enyhíteni, ezért egy árvát fogad örökbe. Az önfeláldozó ápolás során az idős asszonyban társra talál.

Vagy ugyanez másképpen.

PI.: az árva egy hetvennégy éves néni, aki nyolc éve veszítette el szüleit. Bottal jár, de *korához képest fiatalosan üde.* Magányos, ezért ő is *érez, meleg szívet* keres: törődésre, gondoskodásra, szeretetre vágyik.

Vagy ugyanez másképpen.

Megvizsgálja a főszereplő döntésének okát: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg a döntés okát.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól vizsgálja meg a döntés okát.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a döntés okát.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a döntés okát.

PI.: A családtagok és ismerősök közelében élő magányos nő szeretné megosztani valakivel az életét. Úgy érzi, kell neki valaki, *aki csak az övé: sürgősen, múlhatatlanul szeretni akart valakit.*

Szeretetvágya elszánttá, határozottá teszi: az örökbefogadás szándékától még a család/külvilág ellenzése, és a karkülönbségből fakadó szokatlan helyzet sem riasztja vissza.

Vagy ugyanez másképpen.

Megvizsgálja a főszereplő döntésének fogadását és annak következményét: **4 pont (alkalmazás és elemzés)**. *Egy-egy szempont vizsgálata 2–2 pont.*

0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg a felsoroltakat.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól vizsgálja meg a felsoroltakat.

2 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a felsoroltakat.

Pl. a főszereplő döntésének fogadása: a család sokáig értetlenül viszonyul a döntéshez, nem látják annak *igazi értelmét*. Többször is meg akárik győzni *vállalkozása veszélyeiről*. Az idős nő megérkezése után még eltökéltebb a szándékuk: *Küldd el!, Szörnyeteg! Csaló! Küldd el, szökj el, mérgezd meg!* De idővel felismerik és megértik, hogy a szeretetnek *nincs szüksége eszményi alanyokra*.

Vagy ugyanez másképpen.

Pl.: A főszereplő döntésének következménye: érzi a személye iránti sajnálatot, ezért *lassanként elmaradt... családjától, ismerőseitől*. Hat évig ápolja önfeláldozóan az idős nőt. A *vénasszony* társaságában, ebben a *torz idillben kiáradhatott* belőle a *felgyülemlett* szeretet. Talán boldog, elégedett ember lett.

Vagy ugyanez másképpen.

Kifejti véleményét a főszereplő tettéről: **3 pont (szintézis és értékelés)**.

0 pont: Nem fejt ki véleményét a főszereplő tettéről.

1 pont: Felszínesen fejt ki véleményét a főszereplő tettéről.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a főszereplő tettéről.

3 pont: Árnnyaltan, meggyőzően fejt ki véleményét a főszereplő tettéről.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet a megfogalmazottakkal.

Értelmezi az idézett gondolatot: **3 pont (szintézis és értékelés)**.

0 pont: Nem vagy rosszul értelmezi a gondolatot.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól értelmezi a gondolatot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően értelmezi a gondolatot.

3 pont: Jól, teljességre törekedve értelmezi a gondolatot.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet a megfogalmazottakkal.

B) A kevésbé irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Gogol A köpönyeg című elbeszélésének részlete

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Összegzi a részlet cselekményét: **2 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem összegzi a cselekményt, tartalomismertetést sem ad.

1 pont: Hiányosan összegzi a cselekményt, ill. inkább tartalmat ismertet.

2 pont: Jól, teljességre törekedve összegzi a cselekményt.

Pl.: Akakij Akakijevics, miután a tábornok összeszidta, hazafelé tartva megfázott és megbetegedett (valójában a történetbe betegedett bele), és észrevétlenül távozott az élők sorából. Halála után kísértésként jár vissza, hogy igazságot szolgáltasson.

Vagy ugyanez másképpen. A cselekményt a jelölt összegezheti az elemzés, ill. az értelmezés során is.

Ismerteti az írói ábrázolásmódot: **3 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti az ábrázolásmódot.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól ismerteti az ábrázolásmódot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti az ábrázolásmódot.

3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az ábrázolásmódot.

Pl.: Az író a jelentős dolgokról röviden, a jelentéktelenekről részletesen ír; a jólétesültség hatását kelti; a tárgyilagos leírás során érzelmes, patetikus hangnemet is alkalmaz; az élőlészóbeliség, a rögtönzés hatását kelti, s ezáltal a valóságosság érzete alakul ki az olvasóban.

Vagy ugyanez másképpen. Egy-egy elem ismertetéséért 1-1 pont jár.

Bemutatja a főszereplőt: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a szereplőt.

1 pont: Felszínesen mutatja be a szereplőt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a szereplőt.

3 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a szereplőt.

Pl.: Akakij Akakijevics a kishivatalnokok (a kisemberek) nyomorúságos, egyhangú, szegényes életét élte; mindig alázatos és szolgálatkész volt, soha senki érdeklődését sem keltette fel; békésen viselte munkatársai gúnyolódását; életét csak az új köpönyeg szépítette meg, ezért annak elvesztését nem tudta elviselni.

Vagy más megfelelő.

Elemzi munkatársai viszonyulását: **2 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti munkatársai viszonyulását.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól elemzi munkatársai viszonyulását.

2 pont: Jól, teljességre törekedve elemzi munkatársai viszonyulását.

Pl.: Munkatársai embertelenül viszonyultak hozzá: jelentéktelennek tartották, nem tanúsítottak iránta érdeklődést, szinte észre sem vették. Ha viszont mégis, akkor is csak gúnyolódtak, és egyetlen egy sem akadt köztük, aki megvédte volna.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Megvizsgálja a főszereplő halálának megjelenítését: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg a halál megjelenítését.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól vizsgálja meg a halál megjelenítését.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a halál megjelenítését.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a halál megjelenítését.

Pl.: Miután a tábornok jól összeszidta, a kishivatalnok szinte öntudatlan állapotban hagyta el annak irodáját. Hazafelé tartva megfázott a vékony hacukájában. Belázasodott, ágynak esett, és néhány nap múlva meg is halt: „Szegény Akakij Akakijevics végül kilehelte lelkét.”, „Eltűnt, nyoma se maradt...”, „kivitték a temetőbe és elhantolták” – mintha nem is élt volna, mintha semmi sem történt volna.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Megvizsgálja a főszereplő halálhírének fogadtatását: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a halálhír fogadtatását.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól vizsgálja meg a halálhír fogadtatását.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a halálhír fogadtatását.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a halálhír fogadtatását.

Pl.: Mivel Akakij Akakijevice nem jelent meg munkahelyén, főnöke egy altisztet küldött el hozzá, aki visszatérve jelentette, hogy „Akakij Akakijevice többet nem jöhet”, „meghalt, negyednapja el is temették”. A hivatalban tudomásul vették halálhírét: senki sem sajnálta, senki sem hiányolta, s helyét már másnap egy másik hivatalnok foglalta el. A hivatal embertelen gépezetének működését semmi sem zavarhatja meg: még egy ember halála sem.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Kifejti véleményét a magatartásokról és napjaink kisemberének életlehetőségeiről: **6 pont.** Egy-egy vélemény kifejtéséért 3–3 pont adható **(szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem fejt ki véleményét a kérdéstről.

1 pont: Felszínesen fejt ki véleményét.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét.

3 pont: Árnyaltan, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a véleménykifejtés mélységével arányosan adható meg.

Az irodalmi dolgozat nyelvezetét a szakmai érettségi tantárgyi vizsgakatalógus alapján értékeljük (helyesírás, nyelvhelyesség: 4 pont; stílus: 2 pont; szerkezet: 2 pont).